

uagtet lade vi Ministeren og Administrationen være ene om det hele. Vi bevilge mange Penge, mange Millioner til Privatbanerne, vi have før en Tid siden vedtaget en Lov om Ansættelse af Kommissarier ved vore Jernbaner o. s. v., men Rigsdagen har aldeles ikke noget egentligt Indseende med hele Ledelsen af vore Privatbaner, saaledes som den har det med Statsbanerne. Jeg mener derfor, det er paa Tide, der indføres et andet Forhold, og at Rigsdagen i højere Grad kommer til at beskæftige sig med Privatbanerne, som ere en meget stor Del af vore Statsaktiver. Jeg mener ikke, at det skal ske paa en saadan Maade, at det Selvstyre, Privatbanerne have, indskrænkes. Det kan være skralt nok med det i Forvejen, det fremgaar f. Eks. af de Citater, jeg før fremførte fra en Eneretsbevilling paa Anlæg af en Privathane. Det er ikke stort bevendt med det, og man har ikke nødig at være bange for, at det skal blive indskrænket derved, at Rigsdagen i højere Grad beskæftiger sig med dette Forhold; men dette bør efter min Mening ske, fordi det derigennem vil være muligt for Lovgivningsmagten at faa mere Indflydelse paa Privatbanerne og derved foranledige en heldig Udvikling af hele dette Forhold til Gavn ikke alene for de Mennesker, som ere ansatte ved disse Baner, men ogsaa for Staten og Samfundet i sin Helhed. Jeg vil derfor tillade mig at anbefale det foreliggende Forslag om Bevilling af 4,000 Kr. til Nedsættelse af en saadan Kommission og henstille, at den højtærede Minister vil modtage et saadant Forslag.

Staaning: Jeg skal føje min Anbefaling til den ærede sidste Talers for det Forslag, som vedrører Privatbanernes Forhold, og som tilsigter Nedsættelse af en Kommission til at tage de af det ærede Medlem nævnte Spørgsmaal under Overvejelse. Jeg har ved tidligere Forhandlinger om dette Spørgsmaal fremdraget forskellige Forhold vedrørende disse Privatbaners Funktionærer, og jeg skal, da den sidste Taler saa indgaaende har omtalt dette, ikke i nogen større Udstrækning paa ny komme ind derpaa. Det ærede Medlem nævnedes forskellige gældende Lønsatser, der i høj Grad gjorde det ønskeligt at

komme til en samlet Revision af disse, til en samlet Form, under hvilken det var muligt for Staten at gribe ind vedrørende Funktionærernes Forhold. Jeg ved vel, at det kan siges, at disse Funktionærer i de senere Aar have faaet nogen Lønningsforbedring, i hvert Fald hist og her, men det tiltrængtes jo ogsaa. Da vi før et Par eller tre Aar siden beskæftigede os med Spørgsmaalet, tiltrængtes det i meget høj Grad, og der er endnu adskillige Steder, hvor Lønningerne i Forhold til Arbejdstiden ere i allerhøjeste Grad utilfredsstillende. Da vi for nogle Aar siden beskæftigede os med Sagen, var Stillingen den, at mange Funktionærer i Forhold til de tilsvarende statsansatte vare nede paa Halvdelen af Statsbanelønningerne, det gjaldt f. Eks. Baneformænd, der var en enkelt Bane, hvor de vare nede paa 600 Kr., medens Staten betaler som mindste Løn 1,200. Det gjaldt nogle Togførere, der endda vare saa langt nede som paa 840 Kr. — det var ved Skagens-Banen — medens Statens laveste Løn vistnok er henved 1,600 Kr. Det er, som sagt, muligt, at der hist og her er sket nogen Forbedring, men der er fremdeles den allerstørste Grund for Funktionærerne til at være misfornøjede.

Ikke alene ere Lønforholdene slette, men den Arbejdspræstation, der kræves af dem, er alt for urimelig stor i Forhold til Lønnen og det Ansvar, som disse Folk have paataget sig. En urimelig lang Arbejdstid ved Jernbanerne er en Uting, som Lovgivningsmagten har al Grund til at forhindre. Thi en lang Arbejdstid og slette Forhold i det hele for Jernbanefunktionærerne kunne, som allerede nævnt, medføre betydelig Fare for det rejsende Publikum. Det har man indset andre Steder, f. Eks. i Svejts, hvor man for adskillige Aar siden indførte en løvbestemt Arbejdstid for Jernbanefunktionærer, noget saadant kender man endnu ikke ved Privatbanerne. Det gaar her i mange Tilfælde, jeg havde nær sagt, som det bedst kan, i hvert Fald have Funktionærerne i mange Tilfælde en ganske urimelig Arbejdstid, som nødvendig maa medføre en Svækkelse af disse Folks Evner baade med Hensyn til Arbejdskraften og Paapasseligheden, hvilket kun kan være til Skade for Trafikken og faretruende for Publikum.